Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/2204

30.10.2025

KOMISJONI OTSUS (EL) 2025/2204,

24. oktoober 2025,

millega määratakse Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide energiavõrkude sidumise Euroopa koordinaator ning nähakse ette tema lähetuste korraldamise ja ülesannete täitmise üksikasjalik kord

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrust (EL) 2022/869 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 715/2009, (EL) 2019/942 ja (EL) 2019/943 ning direktiive 2009/73/EÜ ja (EL) 2019/944 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 347/2013, ([1]) eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Kesk- ja Kagu-Euroopa peavad lahendama sellised probleemid nagu elektrisüsteemide struktuuri muutumine, sellele vastav võrguarendus ja taristuvajadused, energiasektorite laialdasem lõimimine, gaasisüsteemist tuleneva CO_2 heite vähendamine, Euroopa gaasitarnesüsteemi muutumine, praegune geopoliitiline kontekst, mille määratleb olulisel määral Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide ja piirkondade eripära ning nõudlus taskukohase ja konkurentsivõimelise energia järele.

(2) Nende probleemidega toimetulekuks vajab piirkond täiendavat toetust üleeuroopalise energiapoliitika raamistiku ja piirkondliku koostöö raames, et Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrke paremini omavahel siduda, täiustada õigusraamistikku, mis tagab turgude lõimimise, taristu tõhusa kasutamise ja energia taskukohasuse kooskõlas ELi õigustikuga, ning tagada energiavarustuskindlus Kesk- ja Kagu-Euroopas.

(3) Määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõike 1 kohaselt võib komisjon kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega määrata Euroopa koordinaatorid kuni üheks aastaks ning nende ametiaega võib pikendada kaks korda. Selleks et tagada vajalik komisjonipoolne toetus piirkondade energiavõrkude paremale sidumisele ja turgude lõimimisele, on vaja määrata spetsiaalne Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrkude sidumise Euroopa koordinaator. Koordinaator vastutab Kesk- ja Kagu-Euroopa energiaturgude ühendatust ja head toimimist edendavate projektide, sealhulgas määruse (EL) 2022/869 kohaste ühishuviprojektide ning komisjoni juhtimisel tegutseva Kesk- ja Kagu-Euroopa gaasivõrkude ühendamise (edaspidi „CESEC“) ([2]) kõrgetasemelise töörühma algatuste rakendamisele kaasaaitamise eest. Koordinaator jagab eksperditeadmisi piirkonnas energiataristusse tehtavate investeeringute, turgude lõimimise ja poliitikameetmete rakendamise ja edenemise kohta, selgitab välja kitsaskohad ning annab sidusrühmadele ja ametiasutustele nõu, kuidas võimalikke raskusi ületada, et tagada volitustega seotud projektide ja poliitikameetmete edukas rakendamine õigel ajal. Koordinaator täidab volitusest tulenevaid ülesandeid kooskõlastatult CESECi kõrgetasemelise töörühmaga ja teineteise tegevust vastastikku täiendades..

(4) Kooskõlas määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõikega 1 tuleks koordinaator ametisse määrata üheks aastaks. Otsus tema volitust pikendada või mitte tuleks teha koos asjaomaste liikmesriikidega, võttes arvesse volitusest tulenevaid vajadusi otsuse tegemise ajal.

([1]) ELT L 152, 3.6.2022, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj.

([2]) CESECi kõrgetasemeline töörühm loodi 2015. aastal ja sellel on 17 liiget: ELi üheksa liikmesriiki (Austria, Bulgaaria, Horvaatia, Itaalia, Kreeka, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia ja Ungari) ning energiaühenduse lepingu kaheksa osalist (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo*, Moldova, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Serbia ja Ukraina).
* Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

(5) Euroopa koordinaatorile tuleks ülesannete täitmise eest määrata igakuine kindlasummaline hüvitis, et katta sekretariaadikulud, mida komisjoni talitused ei saa otse katta, ning tema lähetuskulud tuleks hüvitada vastavalt komisjoni eeskirjadele kooskõlas käesolevale otsusele lisatud juhistega.

(6) Määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõike 3 kohaselt korraldati koordinaatori valimiseks avalik konkurss, mis kestis ühe kuu, st 4. augustist kuni 4. septembrini 2025. Kandidaatide seast valiti välja professor dr Klaus-Dieter Borchardt.

(7) Vastavalt määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõikele 1 konsulteeriti valikumenetluse tulemuste ja Euroopa koordinaatori volituste küsimuses Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrkude sidumise seisukohast oluliste liikmesriikidega, täpsemalt Austria, Bulgaaria, Horvaatia, Itaalia, Kreeka, Poola, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkiaga, Sloveenia, Tšehhi Vabariigi ja Ungariga. Asjaomased liikmesriigid andsid 2025. aasta oktoobris oma nõusoleku Euroopa koordinaatori määramiseks.

(8) Piirkonnas esinevaid probleeme arvestades on ametisse määramine pakiline ülesanne. Seepärast peaks käesolev otsus jõustuma selle avaldamisele järgneval päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrkude sidumise Euroopa koordinaatoriks määratakse professor dr Klaus-Dieter Borchardt.

Artikkel 2

1. Euroopa koordinaatori volitused algavad käesoleva otsuse jõustumise kuupäeval ja lõpevad üks aasta pärast kõnealust kuupäeva.

2. Euroopa koordinaatori volitusi võib vajaduse korral pikendada kaks korda. Euroopa koordinaator võib igal ajal paluda komisjoni oma volitused lõpetada.

Artikkel 3

I lisas on esitatud Euroopa koordinaatori lähetuste korraldamist ja ülesannete täitmist käsitlev üksikasjalik kord.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 24. oktoober 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Tingimused

TEN-E määrus – Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide energiavõrkude sidumise Euroopa koordinaator

Sissejuhatus

Kooskõlas määruse (EL) 2022/869 (üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta (TEN-E määrus)) artikliga 6 määrab Euroopa Komisjon Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide energiavõrkude sidumise Euroopa koordinaatori (edaspidi „koordinaator“). Koordinaator vastutab Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide energiaturgude ühendatust ja head toimimist edendavate projektide, sealhulgas TEN-E määruse kohaste ühishuviprojektide ning komisjoni juhtimisel tegutseva Kesk- ja Kagu-Euroopa gaasivõrkude ühendamise (CESEC) kõrgetasemelise töörühma ([1]) algatuste rakendamisele kaasaaitamise eest.

Volituste kestus

Koordinaator määratakse ametisse esialgu üheks aastaks ja tema ametiaega võib pikendada kaks korda, kui tema töö tulemused on rahuldavad ning kui projektide vajadused seda nõuavad. Euroopa Komisjon jätab endale õiguse valitud koordinaatori ametisse määramine igal ajal tagasi võtta koordinaatori tegevusetuse tõttu või kui tema panus Kesk- ja Kagu-Euroopa riikide energiavõrkude sidumisse ei ole piisav või jätab soovida või kui ta ei vasta enam ühelegi valikukriteeriumile.

Konkreetsed ülesanded ja vastavad tähtajad

Koordinaatori ülesanne on Kesk- ja Kagu-Euroopa energiavõrgud paremini siduda, täiustada õigusraamistikku, mis tagab turgude lõimimise, taristu tõhusa kasutamise ja energia taskukohasuse kooskõlas ELi õigustikuga, ning tagada energiavarustuse kindlus ja mitmekesisus Kesk- ja Kagu-Euroopas. Koordinaatori ülesanne on edukalt ja õigel ajal ellu rakendada projekte, täita ülesandeid, võtta meetmeid ja teha investeeringuid, mis on seotud TEN-E määruse kohaste Kesk- ja Kagu-Euroopa ühishuviprojektide lõpuleviimisega.

Koordinaator jagab vajalikke üliolulisi eksperditeadmisi ja tagab hoolika järelkontrolli, mida on vaja projektide ja ülesannete õigeaegseks ja nõuetekohaseks lõpuleviimiseks kooskõlas CESECi elektri- ja taastuvenergiaalases tegevuskavas ning CESECi gaasialases tegevuskavas määratletud projektide tähtaegadega ja rakenduskavaga, sealhulgas nende projektide edasiarendamise, võttes eelkõige arvesse TEN-E määruse alusel toimuva ühishuviprojektide / vastastikust huvi pakkuvate projektide eelseisva väljavalimise tulemusi.

Koordinaator jälgib tähelepanelikult taristuinvesteeringute ja poliitikameetmete rakendamist ja edenemist, soovitab ja hõlbustab meetmeid, mida sidusrühmad või ametiasutused peavad võtma, et kõrvaldada võimalikud kitsaskohad, mis võivad projektide rakendamist märkimisväärselt edasi lükata, ning annab komisjonile ja liikmesriikidele aru asjakohastest edusammudest. Koordinaator teeb tihedat koostööd asjaomaste liikmesriikidega, reguleerivate asutustega, projektiarendajatega ja muude asjaomaste sidusrühmadega ning aitab kaasa nende koostööle, et tagada tema ülesannetega seotud projektide ja poliitikameetmete õigeaegne ja edukas rakendamine. Koordinaator tegutseb teotahteliselt ning aitab koos Euroopa Komisjoni ja asjaomaste liikmesriikidega aktiivselt kaasa projektide jaoks vajalike ülesannete ja kohustuste täitmisele, osaledes sealhulgas töörühmades, koosolekutel või seminaridel. Kui koordinaator peab seda oma volituste täitmiseks vajalikuks, kutsub ta sellised kohtumised kokku ja korraldab neid koos komisjoniga. Koordinaator võtab arvesse piirkondlikku koostööd CESECis ja kõrgetasemelise töörühma tegevust, nagu on kirjeldatud vastavates poliitilistes järeldustes ja tegevuskavades. Euroopa koordinaatori töökeel on inglise keel.

([1]) CESECi kõrgetasemeline töörühm loodi 2015. aastal ja sellel on 17 liiget: ELi üheksa liikmesriiki (Austria, Bulgaaria, Horvaatia, Itaalia, Kreeka, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia ja Ungari) ning energiaühenduse lepingu kaheksa osalist (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo*, Moldova, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Serbia ja Ukraina).
* Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Eelkõige tagab koordinaator, et komisjon pakub asjaomastele liikmesriikidele ja projektiarendajatele vajalikku tuge, täites TEN-E määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud ülesandeid:

— ühishuviprojektide / vastastikust huvi pakkuvate projektide esimesse loendisse kantud ühishuviprojektide edendamine CESECisse kuuluvates ELi liikmesriikides, konkreetselt 2.4 – Elektriühendus Würmlachi (AT) – Somplago (IT) vahel, ühishuviprojekt 2.5 – Ungari-Rumeenia elektriklaster, ühishuviprojekt 2.8 – Lienzi (AT) – Veneto piirkonna (IT) võrkude ühendus, ühishuviprojekt 10.3 – Vesinikuühendus Kreeka ja Bulgaaria vahel, 10.4 – Üldkoridor, mille eesmärk on transportida vesinikku Ukrainast Slovakkiasse, Tšehhisse, Austriasse ja Saksamaale, elektri tarkvõrgu ühishuviprojekt 12.2 CARMEN (BG, RO), ühishuviprojekt 12.3 – Doonau InGrid (HU, SK), ühishuviprojekt 12.5 – GreenSwitch (AT, HR, SI) ning piiriülene dialoog projektiarendajate ja kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel. Projektide ulatust võib laiendada ühishuviprojektidega / vastastikust huvi pakkuvate projektidega seotud eelseisvate valikumenetluste tulemuste põhjal;

— kõigi osaliste abistamine vajaduse ja nende taotluse korral asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimisel, alternatiivtrassi arutamisel, kui see on asjakohane, ja projekti jaoks vajalike lubade saamisel;

— projektiarendajate nõustamine vajaduse korral projekti rahastamise küsimuses;

— asjaomaste liikmesriikide ja energiaühenduse lepingu osaliste (asjakohases ulatuses) poolne vajalik toetus ja strateegiline juhtimine seoses projektide ettevalmistamise ja rakendamisega ning ühtse arusaama ja teabevahetuse soodustamine, et kõik projektidega seotud üksused tegutseksid üksmeelselt, kooskõlastatult ja sidusalt;

— suunised Kesk- ja Kagu-Euroopa piirkondade energiavõrkude arendamise kohta, sealhulgas piirkonnas vastastikust huvi pakkuvate projektide õigeaegse rakendamise toetamine; lisaks vajalik toetus energiaturu lõimimisele, energiavarustuskindlusele ja energia taskukohasusele koostöös kõigi asjaomaste liikmesriikide, ametiasutuste, turuosaliste, energiaühenduse lepingu osaliste ja muude sidusrühmadega;

— CESECi elektri- ja taastuvenergiaalases tegevuskavas ning CESECi gaasialases tegevuskavas kindlaks määratud prioriteetide edendamine ning

— igal aastal ja vajaduse korral pärast oma volituste lõppemist komisjonile aruande esitamine CESECi energiaühenduste kohta ning raskuste ja takistuste kohta, mis võivad märkimisväärselt edasi lükata asjaomaste investeeringute käikulaskmise kuupäeva või asjakohaste meetmete võtmise. Kõnealune aruanne edastatakse Euroopa Parlamendile.

Koordinaator külastab lähetuse korras kõiki asjaomaseid kohti, mis on seotud projekti rakendamisega või kus toimuvad projektiga seotud kohtumised.

Koordineerimise ulatus on proportsionaalne projekti keerukuse ja hinnangulise maksumusega.

Järgitav metoodika

Koordinaator teeb tihedat koostööd komisjoniga, eelkõige energeetika peadirektoraadiga, CESECi kõrgetasemelise töörühmaga, liikmesriikidega ja vajaduse korral energiaühenduse sekretariaadiga ning asjaomaste energiaühenduse lepingu osalistega, projektiarendajatega, reguleerivate asutustega ja muude asjaomaste sidusrühmadega.

Toetused ja hüvitised

Koordinaatorile makstakse iga kuu kindlasummalist hüvitist 3 000 eurot, et katta vastavalt komisjoni eeskirjadele kulusid seoses sekretariaaditeenustega, mida komisjoni talitused otse ei osuta (teabevahetus, kontorimööbel ja kontoriruumid, sekretariaaditeenused), ning reisi- ja esinduskulusid. Lähetuste aastaeelarve on 15 000 eurot. Lähetuskulude hüvitamise üksikasjalikud eeskirjad esitatakse eraldi dokumendis („juhised“).

Konfidentsiaalsus ja huvide konflikt

Lisaks kohustub koordinaator mitte kasutama ja mitte avalikustama dokumente ega teavet, mis on talle tööülesannete käigus teatavaks saanud, kui see teave ei ole juba avalik. Samuti väldib koordinaator mis tahes olukorda, kus võib tekkida huvide konflikt seoses valdkonnaga, millega tema tööülesanded on seotud.

Tingimuste heakskiitmine

Volituste vastuvõtmisega kinnitab koordinaator, et on käesolevas dokumendis esitatud tingimused läbi lugenud, neist aru saanud ja nendega nõustunud.

Euroopa koordinaatori konkreetseid tööeeskirju käsitlevad juhised

I. Lähetuste korraldamine

Käesolevas dokumendis kirjeldatakse korda, mida tuleb järgida kõigi Euroopa koordinaatori (edaspidi „koordinaator“) tegevuse raames toimuvate lähetuste puhul.

Koordinaatori kontaktpunkt komisjonis on energeetika peadirektoraadi üksus C4 (taristu ja piirkondlik koostöö). Selle töötajad abistavad koordinaatorit lähetuste korraldamisel ja vajaduse korral saadavad teda.

1. LÄHETUSE ETTEVALMISTAMINE

1.1. Lähetuskorraldus

Koordinaatori lähetused tuleb sisestada komisjoni töövahendisse MIPS+ (lähetuste integreeritud töötlemissüsteem) ning need peaksid vastama üldeeskirjadele, mis on esitatud *lisas „Töölähetuste ja ametisõitude juhend, mis on lisatud komisjoni otsusele ametnike personalieeskirjade VII lisa artiklite 11, 12 ja 13 (lähetuskulud) üldiste rakendussätete ja ametisõitude kohta“*.

Lähetused loetakse kehtivaks üksnes juhul, kui energeetika peadirektoraadi C direktor (eelarvevahendite käsutaja) on need heaks kiitnud. Lähetustaotlus peaks sisaldama lähetuse kuupäeva ja aega, sihtkohta ja eesmärki.

1.2. Transpordivahendite broneerimine

Heakskiidetud lähetuskorralduse alusel võib koordinaator broneerida reisivahendeid ametliku reisibüroo kaudu energeetika peadirektoraadi üksuse C4 abiga või teha seda ise. Viimasel juhul esitab koordinaator selgelt märgitud hinnaga piletid ja kviitungid energeetika peadirektoraadi üksusele C4. Energeetika peadirektoraadi üksus C4 sisestab reisikorraldusega seotud teabe süsteemi MIPS+.

— Koordinaatoril on lubatud taotleda paindlike tingimustega pileteid, kui on arvestatav oht, et lähetus tühistatakse või seda muudetakse.

1.3. Hotellikulude hüvitamine

Koordinaator võib majutuse valida, võttes arvesse majutuskulude hüvitamise ülemmäärasid. Majutuskulud hüvitatakse arve esitamisel kuni lähetuskoha suhtes kehtiva ülemmäärani või kui eelarvevahendite käsutaja on andnud loa ülemmäära ületamiseks, hüvitatakse arve kogusumma.

Puhkusega kombineeritud reiside puhul lisaööde kulusid ei kaeta.

1.4. Taksosõidukulud

Eelarvevahendite käsutaja võib anda loa taksosõiduks, kui ühistransport ei ole sobiv alternatiiv. Kulud hüvitatakse tõendavate dokumentide esitamise korral.

Taksosõidud peaksid toimuma lähetuskorralduses märgitud aja jooksul.

1.5. Huvide konflikt

— Tuleb vältida mis tahes olukorda, kus võib tekkida huvide konflikt valdkondades, millega koordinaatori tööülesanded on seotud. Koordinaator peab komisjoni viivitamata teavitama kõigist huvide konfliktidest, mis volituste kehtimise ajal tekivad.

— Lisaks kohustub koordinaator mitte kasutama ja mitte avalikustama dokumente ega teavet, mis on talle tööülesannete käigus teatavaks saanud, kui see teave ei ole juba avalik. Koordinaatori töö tulemused on liidu omand, mida liit võib vastavalt vajadusele kasutada või avaldada.

— Ürituse korraldajad ei või lähetuste eest maksta. See kehtib ka liikmesriikide pakutavate lähetuste kohta. Reisi/lähetuse korraldamise eest vastutab Euroopa Komisjon.

— Selleks et lähetuse eelarvet parimal võimalikul viisil ära kasutada, tuleks kohtumised või külastused ühendada, et vähendada nende arvu, muuta need sihipärasemaks ja neid optimeerida.

— Lähetuste puhul tuleks esmajärjekorras kasutada keskkonnahoidlikumaid transpordiliike. Koordinaatori ülesannete täitmise eest saadavad kingitused tuleks tagasi lükata, välja arvatud juhul, kui need on sümboolse väärtusega ega ületa 50 eurot. Koordinaatori suhtes kehtib komisjoni lähetustealane juhend, millele on viidatud komisjoni otsuses tema ametisse nimetamise kohta.

2. **PÄRAST LÄHETUST**

2.1. Lähetusaruanne

Koordinaator peab esitama lähetusaruande. Kui koordinaatorit saadab energeetika peadirektoraadi üksuse C4 esindaja, võib koordinaator kasutada aruande koostamisel esindaja abi. Lähetusaruanne edastatakse teavitamise eesmärgil energeetika peadirektoraadi C direktorile ja lisatakse kulude hüvitamise taotlusele. Euroopa Parlament või Euroopa Kontrollikoda võivad neid dokumente teatavas etapis nõuda, et hinnata kulude põhjendatust.

Kuupäev:

Ees- ja perekonnanimi:

Allkiri: